

ТРАНСПЛАНТАЦИЈА КРОЗ ВЕКОВЕ

Жељко Влаисављевић¹, Слободан Јанковић², Ђорђе Ђулафић^{1,3}, Дејан Петровић^{2,4}

¹Клиника за гастроентерологију и хепатологију, Клинички центар Србије, Београд

²Факултет медицинских наука, Универзитет у Крагујевцу, Крагујевац

³Медицински факултет, Универзитет у Београду, Београд

⁴Клиника за урологију, нефрологију и дијализу, Клинички центар „Крагујевац“, Крагујевац

САЖЕТАК

Развој техника трансплантације људских органа свуда у свету одвијао постепено, пратећи општи технолошки развој. На прелазу између 18. и 19. века учињени су први значајнији кораци у овој области када је Франц Рајзингер (Franz Reisinger) први пресадио анималну рожњачу. Успешне трансплантације коже спроведене су почетком 20. века, када су усавишене и технике анастомозирања крвних судова, што је био предуслов за трансплантацију органа. Крајем Другог светског рата урађена је прва успешна кадаверична трансплантација бубрега, док је прва трансплантација бубрега са живог донора обављена 1956. године. Године 1963. први пут је трансплантирана јетра, а 1967. године срце. Од тада је област трансплантације у развијеним земљама, захваљујући напретку медицине и ширењу донорског програма, постала обавезни део здравствене заштите. У Србији је са неколико деценија закашњења почео развој трансплантационе медицине и број учињених трансплантација на годишњем нивоу и даље је недовољан у односу на стварне потребе лечења терминалних стадијума болести. У будућности се и у Србији може очекивати значајнији напредак у тој области.

Кључне речи: трансплантација; историја медицине; трансфузија крви.